

3B projectanalyse

RAPPORTAGE VAN DE TOEGANKELIJKHEIDSPRESTATIE

Onderzoek toegankelijkheid stembureaus

Datum: 24 juli 2014

Projectnummer: **14c056**

Organisatie: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Adres: Postbus 20011

Postcode+Plaats: 2500 EA Den Haag

Bezoekadres:
Churchillaan 11 (1e verdieping, melden bij leder(in))
3527 GV Utrecht

Postadres:
Postbus 2420
3500 GK Utrecht

T: 030 - 291 66 33
I: www.pbtconsult.nl
E: info@pbtconsult.nl

PBTconsult BV is een zelfstandig ingenieurs- en adviesbureau gespecialiseerd in de advisering en toetsing van de fysieke toegankelijkheid van de gebouwde omgeving zoals gebouwen, woningen, objecten, openbare ruimte, openbaar vervoer, evenementen en (thema)parken.
PBTconsult BV is als partner van leder(in), de voormalige CG-Raad, de organisatie die de ITS-keuringen namens leder(in) uitvoert.

Beknopte omschrijving van het onderzoek

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft PBTconsult opdracht verstrekt om, op basis van opnamerapporten van bureau GfK, vast te stellen of en in hoeverre stembureaus in Nederland toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.

T.b.v. de Tweede Kamerverkiezingen in 2012 is, ook in opdracht van het Min. BZK, door PBTconsult op basis van de ITs (de toegankelijkheidsstandaard in Nederland) een lijst met criteria en een checklist opgesteld waarmee kan worden beoordeeld of en in hoeverre de stembureaus toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.

Deze checklist is in 2012 door verschillende gemeenten gebruikt voor het inrichten van de stembureaus en voor het checken of de stembureaus inderdaad voldeden aan de toegankelijkheidscriteria.

Deze zelfde criteria zijn gebruikt bij het onderzoek tijdens de Eerste Kamerverkiezingen en de verkiezingen voor het Europees Parlement in 2014.

De vragenlijst (checklist) is echter opnieuw opgesteld omdat de checklist die in 2012 werd gebruikt weinig tot geen ruimte gaf voor nuances in de beoordeling. Deze nuances waren n.a.v. het gebruik van de checklist in 2012 wel nodig.

De vernieuwde checklist is opgesteld door PBTconsult.

Bureau GfK heeft van het Min. van BZK opdracht gekregen om 50 stembureaus te bezoeken en de checklist in te vullen.

De ingevulde checklisten werden daarna samen met foto's van de situaties in en rond deze stembureaus naar PBTconsult gestuurd en door PBTconsult geëvalueerd.

Het overzicht van de uitkomsten, conclusie en aanbevelingen zijn in deze rapportage vastgelegd.

Overzichten uitslagen per stembureau

Stembureau	01		02		03		04		05		06		07		08		10		
	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	
Item checklist																			
1.1 Aanduidingsbord(en) op openbare weg	0	6,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	10,0	0	0,0		0	0,0
1.2 Gehandicaptenparkeerplaats (GPA)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	6,7	0	0,0	1	10,0	0	0,0	0	1,7		0	7,5
1.3 Route tussen openbare weg en gebouwentree	1	10,0	1	10,0	0	0,0	0	6,7	1	10,0	0	6,7	0	6,7	1	10,0		1	10,0
1.4 Hoogteverschillen in de in 1.3 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	1	10,0	0	3,3	0	0,0		n.v.t.		n.v.t.			n.v.t.
1.5 Routeaanduiding tussen gebouwentree en het stemlokaal		n.v.t.		n.v.t.	1	10,0		n.v.t.	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0		0	8,0
1.6 Route tussen gebouwentree en het stemlokaal		n.v.t.	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	3,3	0	6,7	1	10,0		1	10,0
1.7 Hoogteverschillen in de in 1.6 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.			n.v.t.
2.1 Entree van gebouw stemlokaal	0	7,3	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	8,2	0	8,9		1	10,0
2.2 Entree stemlokaal		n.v.t.	0	9,1	1	10,0	1	10,0	0	1,0	1	10,0	0	5,0	1	10,0			n.v.t.
2.3 Tijdelijke voorzieningen		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.			n.v.t.
3.1 Verkeersruimte entree-stembureau-stemhokje-stembus-uitgang	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	7,5	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0		1	10,0
3.2 Stoelen	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0		0	0,0
3.3 Stemhokje	0	8,0	0	5,0	0	0,0	1	10,0	0	5,0	1	10,0	1	10,0	0	5,0		0	0,0
3.4 Stembus	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0		1	10,0
3.5 Uitvergroot stembiljet	1	10,0	0	2,5	0	0,0	0	0,0	0	7,5	0	7,5	0	7,5	0	5,0		0	0,0
3.6 Kieshulpmiddelen	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0		1	10,0
	0	7,2	0	6,4	0	5,4	0	7,8	0	6,2	0	7,7	0	7,2	0	7,0		0	6,3

Stembureau	11		12		13		14		15		16		17		18		19		20	
	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen
Item checklist																				
1.1 Aanduidingsbord(en) op openbare weg	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0					0	0,0	0	0,0
1.2 Gehandicaptenparkeerplaats (GPA)	0	0,0	0	3,3	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0					0	0,0	0	6,7
1.3 Route tussen openbare weg en gebouwentree	0	3,3	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0					0	6,7	1	10,0
1.4 Hoogteverschillen in de in 1.3 opgemeten route	0	0,0		n.v.t.		n.v.t.	0	4,0	0	0,0	1	10,0						n.v.t.		n.v.t.
1.5 Routeaanduiding tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	0	6,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0					1	10,0	1	10,0
1.6 Route tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0					1	10,0	1	10,0
1.7 Hoogteverschillen in de in 1.6 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.	0	4,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.						n.v.t.		n.v.t.
2.1 Entree van gebouw stemlokaal	1	10,0	0	8,6	0	5,6	1	10,0	0	7,0	0	7,8					0	8,6	1	10,0
2.2 Entree stemlokaal		n.v.t.		n.v.t.	0	6,0	0	8,0	0	7,8	1	10,0					0	8,0		n.v.t.
2.3 Tijdelijke voorzieningen		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	0	3,3		n.v.t.		n.v.t.						n.v.t.		n.v.t.
3.1 Verkeersruimte entree-stembureau-stemhokje-stembus-uitgang	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0					1	10,0	1	10,0
3.2 Stoelen	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0					0	0,0	1	10,0
3.3 Stemhokje	0	0,0	1	10,0	0	5,0	0	0,0	0	5,0	0	5,0					0	5,0	1	10,0
3.4 Stembus	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0					1	10,0	1	10,0
3.5 Uitvergroot stembiljet	0	0,0	0	5,0	0	7,5	0	5,0	0	0,0	0	7,5					0	0,0	0	5,0
3.6 Kieshulpmiddelen	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0					0	0,0	1	10,0
	0	4,1	0	6,1	0	6,3	0	6,0	0	6,2	0	8,6					0	5,2	0	8,5

Stembureau	21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		
	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	
Item checklist																					
1.1 Aanduidingsbord(en) op openbare weg	0	0,0	0	0,0	0	8,0	1	10,0	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	
1.2 Gehandicaptenparkeerplaats (GPA)	0	0,0	0	6,0	0	7,5	0	0,0	0	7,5	1	10,0	0	8,0	0	7,5	1	10,0	0	8,3	
1.3 Route tussen openbare weg en gebouwentree	0	6,7	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
1.4 Hoogteverschillen in de in 1.3 opgemeten route	1	10,0	0	0,0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1	10,0	1	10,0	1	10,0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
1.5 Routeaanduiding tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	0	8,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
1.6 Route tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	1	10,0		10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0	
1.7 Hoogteverschillen in de in 1.6 opgemeten route		n.v.t.	0	0,0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0	0,0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
2.1 Entree van gebouw stemlokaal	0	6,7	0	1,7	0	6,3	0	9,0	0	5,6	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	7,5	0	6,0	
2.2 Entree stemlokaal		n.v.t.	0	0,0	0	7,5	0	6,0	0	5,6	0	6,0	1	10,0		10,0	0	7,5		n.v.t.	
2.3 Tijdelijke voorzieningen		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	0	0,0	1	10,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	
3.1 Verkeersruimte entree-stembureau-stemhokje-stembus-uitgang	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
3.2 Stoelen	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	
3.3 Stemhokje	0	0,0	0	0,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	
3.4 Stembus	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
3.5 Uitver groot stembiljet	0	7,5	0	0,0	0	2,5	0	5,0	0	2,5	0	0,0	0	0,0	0	7,5	0	5,0	0	0,0	
3.6 Kieshulpmiddelen	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	
	0	7,0	0	3,7	0	8,2	0	7,5	0	5,4	0	6,5	0	7,8	0	8,6	0	7,8	0	7,4	

Stembureau	31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		
	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	
Item checklist																					
1.1 Aanduidingsbord(en) op openbare weg	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	8,0	0	0,0	0	8,0	0	0,0	
1.2 Gehandicaptenparkeerplaats (GPA)	0	0,0	1	10,0	0	0,0	0	0,0	0	8,0	0	0,0	0	0,0	1	10,0	0	8,0	0	0,0	
1.3 Route tussen openbare weg en gebouwentree	1	10,0	0	6,7	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0	0	6,7	1	10,0	0	3,3	1	10,0	
1.4 Hoogteverschillen in de in 1.3 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.	0	1,1	0	6,0	0	0,0	1	10,0		n.v.t.		n.v.t.	0	3,3		n.v.t.	
1.5 Routeaanduiding tussen gebouwentree en het stemlokaal	0	8,0	0	6,0	1	10,0	1	10,0	0	8,0	0	8,0	1	10,0	1	10,0	0	8,0	1	10,0	
1.6 Route tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
1.7 Hoogteverschillen in de in 1.6 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.	0	5,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	
2.1 Entree van gebouw stemlokaal	1	10,0	1	10,0	0	4,0	0	5,8	1	10,0	0	4,0	1	10,0	0	7,8	1	10,0	0	7,0	
2.2 Entree stemlokaal	1	10,0		n.v.t.	0	5,0	0	6,0	0	5,0	0	7,5	0	7,8	0	7,8	0	6,0	0	7,8	
2.3 Tijdelijke voorzieningen		n.v.t.		n.v.t.	0	7,5	1	10,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	
3.1 Verkeersruimte entree-stembureau-stemhokje-stembus-uitgang	1	10,0	0	5,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
3.2 Stoelen	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	
3.3 Stemhokje	0	5,0	0	5,0	0	0,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	1	10,0	
3.4 Stembus	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
3.5 Uitver groot stembiljet	0	2,5	0	0,0	0	5,0	0	7,5	0	7,5	0	0,0	1	10,0	0	7,5	1	10,0	0	0,0	
3.6 Kieshulpmiddelen	0	0,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
	0	6,6	0	6,1	0	4,9	0	7,4	0	7,2	0	5,3	0	8,0	0	8,3	0	8,0	0	6,5	

Stembureau	41		42		43		44		45		46		47		48		49		50	
	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen
Item checklist																				
1.1 Aanduidingsbord(en) op openbare weg	0	8,0	1	10,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
1.2 Gehandicaptenparkeerplaats (GPA)	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	0	5,0	1	10,0
1.3 Route tussen openbare weg en gebouwentree	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0
1.4 Hoogteverschillen in de in 1.3 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	0	4,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
1.5 Routeaanduiding tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	1	10,0		n.v.t.	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	8,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
1.6 Route tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	1	10,0	1	10,0		n.v.t.	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0
1.7 Hoogteverschillen in de in 1.6 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	0	4,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
2.1 Entree van gebouw stemlokaal	1	10,0	0	6,7	1	10,0	0	7,8	0	6,7	0	4,0	0	8,9	1	10,0	0	6,3	1	10,0
2.2 Entree stemlokaal	1	10,0	0	8,3	1	10,0	0	6,0	0	7,1	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	7,1	1	10,0
2.3 Tijdelijke voorzieningen		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
3.1 Verkeersruimte entree-stembureau-stemhokje-stembus-uitgang	1	10,0	0	2,5	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
3.2 Stoelen	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
3.3 Stemhokje	0	0,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	0	5,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
3.4 Stembus	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
3.5 Uitvergroot stembiljet	0	0,0	1	10,0	0	5,0	0	7,5	0	0,0	0	5,0	0	0,0	0	7,5	1	10,0	1	10,0
3.6 Kieshulpmiddelen	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
	0	6,8	0	7,1	0	8,1	0	8,0	0	6,8	0	7,2	0	6,7	0	9,0	0	7,8	0	9,2

Bovenstaande tabellen geven het overzicht weer van de evaluatie van alle beschikbare data over de stembureaus. De data zijn een verzameling van de door bureau GfK bij PBTconsult ingediende gegevens aangevuld met bevindingen die door PBTconsult zelf zijn vastgesteld. PBTconsult heeft, om de aangeleverde data goed te kunnen interpreteren, zelf 10 stembureaus bezocht en opgenomen.

Niet iedere vraag in de checklist is van toepassing op het onderzochte stembureau. In dat geval is er geen waardering in de tabel voor dat betreffende item opgenomen.

De resultaten in de kolommen **ABSOLUUT**, kunnen alleen de cijfers 1 of 0 bevatten.

Wanneer een item volledig voldoet aan de criteria wordt dit aangegeven met een "1", wanneer het item niet (geheel) voldoet aan de criteria wordt dit aangegeven met "0".

De resultaten in de kolommen **GEWOGEN**, zijn cijfers tussen 0 en 10, afgerond op 1 decimaal.

De rekenmethode die hiervoor gebruikt is, is als volgt:

De items van de checklist zijn opgebouwd rondom de thema's BEREIKBAARHEID (vragen 1.1 - 1.7), BETREEDBAARHEID (vragen 2.1 - 2.3) en BRUIKBAARHEID (vragen 3.1 - 3.6). Deze vragen (kunnen) zijn opgebouwd uit meerdere deelvragen. Door de uitkomsten van de deelvragen (Ja/Nee) evenredig te verwerken in de uitkomsten van de vragen ontstaat er een genuanceerd beeld van het resultaat per vraag, volgens de formule: "som uitkomst deelvragen (ja/nee = 1/0) gedeeld door aantal deelvragen, keer 10".

Het gemiddelde cijfer voor de stembureaus bij deze manier van meten is: 6,9.

Conclusies

Wanneer de toegankelijkheidsprestaties van de onderzochte stembureaus volgens de absolute meetmethode worden gewogen voldoet geen van de onderzochte stembureaus aan de toegankelijkheidscriteria.

Dit wil echter niet zeggen dat al de onderzochte stemlokalen daarom ook absoluut niet bereikbaar, betreedbaar en/of bruikbaar zijn.

De uitslag op basis van de gewogen meetmethode geeft aan dat 40 van de onderzochte stembureaus voldoende tot ruim voldoende scores.

Bij de gewogen methode is echter geen prioritering aangebracht m.b.t. belangrijke of minder belangrijke toegankelijkheidseisen. De prioritering kan ook niet gemaakt worden wanneer je ervan uitgaat dat iedereen zelfstandig en zonder hulp zou moeten kunnen stemmen. De gewogen resultaten geven alleen aan dat er in veel van de bij het stemmen noodzakelijke toegankelijkheidsaspecten voorzien is, maar nog niet op alle onderdelen.

Daarnaast is op basis van de uitslag door PBTconsult geconstateerd dat een aantal specifieke toegankelijkheidseisen die in de criteria van het ITs zijn opgenomen, voor 'de toegankelijkheid van stembureaus' genuanceerd zouden kunnen worden. Zie hiervoor ook het hoofdstuk aanbevelingen.

Aanbevelingen

Op basis van de aanpak en de resultaten van het onderzoek doet PBTconsult de volgende aanbevelingen aan het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties.

De uitslag van het onderzoek geeft aan dat naar onze mening enkele punten in de criteria genuanceerder opgesteld zouden kunnen worden:

- De criteria m.b.t. de bebording op de openbare weg:
De toegepaste bebording voldoet bijna bij geen enkel stembureau aan de criteria. Toch kan er in veel gevallen niet worden gesteld dat de gebruikte bebording niet goed zichtbaar en bruikbaar is.
De criteria kunnen hierdoor op de onderdelen minder specifiek zijn, waardoor veel van de nu toegepaste bebording goedgekeurd zou kunnen worden.
- Aanwezigheid van GPA's (gehandicapten parkeerplaatsen):
In een aantal gevallen zijn er geen GPA's binnen 50m van de entree van het stembureau aanwezig, maar is er wel meer dan voldoende reguliere parkeerruimte. In deze situaties moet een weging gemaakt kunnen worden of een GPA in zo'n situatie dan ook moet worden vereist.
- In vrijwel alle stemlokalen zijn "standaard" stemhokjes geplaatst. Deze zijn voorzien van legborden, met een diepte van 510 of 530 mm. Het lage bord vormt daarbij het toegankelijke stemhokje, voor gebruik vanuit een stoel of rolstoel. De minimale inrijddiepte van een werkblad (waar het bord mee wordt vergeleken) moet voor schrijven een diepte hebben van 600mm. Deze 600mm is feitelijk alleen van belang wanneer er uitgebreide schrijfhandelingen verricht moeten worden. Stemmen valt niet in de categorie "uitgebreide schrijfhandelingen". Wij stellen daarom voor om de huidige situatie (legborden met een diepte vanaf 500mm) in het vervolg als goed toegankelijk te beschouwen

Wanneer bovenstaande aanbevelingen worden opgevolgd zou dit een verbetering van 6,9 (de waardering met de bestaande criteria) naar 7,9 voor de beoordeling van de toegankelijkheid van de stembureaus tot gevolg hebben.

Overzichten uitslagen per stembureau met verwerkte aanbevelingen

Stembureau	01		02		03		04		05		06		07		08		10		
	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	
Item checklist																			
1.1 Aanduidingsbord(en) op openbare weg	0	8,3	0	0,0	0	8,3	0	8,0	0	8,0	0	8,0	1	10,0	0	8,0		0	8,0
1.2 Gehandicaptenparkeerplaats (GPA)	0	8,0	0	0,0	0	0,0	0	6,7	0	0,0	1	10,0	0	0,0	0	8,3		0	7,5
1.3 Route tussen openbare weg en gebouwentree	1	10,0	1	10,0	0	0,0	0	6,7	1	10,0	0	6,7	0	6,7	1	10,0		1	10,0
1.4 Hoogteverschillen in de in 1.3 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	1	10,0	0	3,3	0	0,0		n.v.t.		n.v.t.			n.v.t.
1.5 Routeaanduiding tussen gebouwentree en het stemlokaal		n.v.t.		n.v.t.	1	10,0		n.v.t.	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0		0	8,0
1.6 Route tussen gebouwentree en het stemlokaal		n.v.t.	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	3,3	0	6,7	1	10,0		1	10,0
1.7 Hoogteverschillen in de in 1.6 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.			n.v.t.
2.1 Entree van gebouw stemlokaal	0	7,3	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	8,2	0	8,9		1	10,0
2.2 Entree stemlokaal		n.v.t.	0	9,1	1	10,0	1	10,0	0	1,0	1	10,0	0	5,0	1	10,0			n.v.t.
2.3 Tijdelijke voorzieningen		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.			n.v.t.
3.1 Verkeersruimte entree-stembureau-stemhokje-stembus-uitgang	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	7,5	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0		1	10,0
3.2 Stoelen	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0		0	0,0
3.3 Stemhokje	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0		1	10,0
3.4 Stembus	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0		1	10,0
3.5 Uitver groot stembiljet	1	10,0	0	2,5	0	0,0	0	0,0	0	7,5	0	7,5	0	7,5	0	5,0		0	0,0
3.6 Kieshulpmiddelen	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0		1	10,0
	0	8,4	0	7,6	0	6,8	0	8,4	0	7,1	0	8,3	0	7,2	0	8,5		0	7,8

Stembureau	11		12		13		14		15		16		17		18		19		20	
	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen
Item checklist																				
1.1 Aanduidingsbord(en) op openbare weg	0	8,0	0	8,0	0	8,0	0	8,0	0	8,0	0	8,0					0	8,0	0	8,0
1.2 Gehandicaptenparkeerplaats (GPA)	0	0,0	0	7,5	0	6,7	0	3,3	1	10,0	1	10,0					0	0,0	0	8,0
1.3 Route tussen openbare weg en gebouwentree	0	3,3	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0					0	6,7	1	10,0
1.4 Hoogteverschillen in de in 1.3 opgemeten route	0	0,0		n.v.t.		n.v.t.	0	4,0	0	0,0	1	10,0						n.v.t.		n.v.t.
1.5 Routeaanduiding tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	0	6,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0					1	10,0	1	10,0
1.6 Route tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0					1	10,0	1	10,0
1.7 Hoogteverschillen in de in 1.6 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.	0	4,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.						n.v.t.		n.v.t.
2.1 Entree van gebouw stemlokaal	1	10,0	0	8,6	0	5,6	1	10,0	0	7,0	0	7,8					0	8,6	1	10,0
2.2 Entree stemlokaal		n.v.t.		n.v.t.	0	6,0	0	8,0	0	7,8	1	10,0					0	8,0		n.v.t.
2.3 Tijdelijke voorzieningen		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	0	3,3		n.v.t.		n.v.t.						n.v.t.		n.v.t.
3.1 Verkeersruimte entree-stembureau-stemhokje-stembus-uitgang	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0					1	10,0	1	10,0
3.2 Stoelen	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0					0	0,0	1	10,0
3.3 Stemhokje	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0					1	10,0	1	10,0
3.4 Stembus	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0					1	10,0	1	10,0
3.5 Uitver groot stembiljet	0	0,0	0	5,0	0	7,5	0	5,0	0	0,0	0	7,5					0	0,0	0	5,0
3.6 Kieshulpmiddelen	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0					0	0,0	1	10,0
	0	5,5	0	7,1	0	7,7	0	7,4	0	7,1	0	9,5					0	6,2	0	9,3

Stembureau	21		22		23		24		25		26		27		28		29		30	
	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen
Item checklist																				
1.1 Aanduidingsbord(en) op openbare weg	0	8,0	0	6,0	0	8,0	1	10,0	0	8,0	0	8,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	8,0
1.2 Gehandicaptenparkeerplaats (GPA)	0	7,5	0	7,5	0	7,5	0	0,0	0	7,5	1	10,0	0	8,0	0	7,5	1	10,0	0	8,3
1.3 Route tussen openbare weg en gebouwentree	0	6,7	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0	1	10,0	1	10,0
1.4 Hoogteverschillen in de in 1.3 opgemeten route	1	10,0	0	0,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	1	10,0	1	10,0		n.v.t.		n.v.t.
1.5 Routeaanduiding tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	0	8,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
1.6 Route tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	1	10,0		10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0
1.7 Hoogteverschillen in de in 1.6 opgemeten route		n.v.t.	0	0,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	0	0,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
2.1 Entree van gebouw stemlokaal	0	6,7	0	1,7	0	6,3	0	9,0	0	5,6	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	7,5	0	6,0
2.2 Entree stemlokaal		n.v.t.	0	0,0	0	7,5	0	6,0	0	5,6	0	6,0	1	10,0		10,0	0	7,5		n.v.t.
2.3 Tijdelijke voorzieningen		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	0	0,0	1	10,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
3.1 Verkeersruimte entree-stembureau-stemhokje-stembus-uitgang	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
3.2 Stoelen	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0
3.3 Stemhokje	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
3.4 Stembus	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
3.5 Uitvergroot stembiljet	0	7,5	0	0,0	0	2,5	0	5,0	0	2,5	0	0,0	0	0,0	0	7,5	0	5,0	0	0,0
3.6 Kieshulpmiddelen	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0
	0	8,9	0	4,9	0	8,6	0	7,9	0	6,4	0	7,4	0	8,2	0	8,9	0	8,2	0	8,5

Stembureau	31		32		33		34		35		36		37		38		39		40	
	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen
Item checklist																				
1.1 Aanduidingsbord(en) op openbare weg	0	8,0	0	6,0	0	8,0	0	8,0	0	8,0	0	6,0	0	8,0	0	0,0	0	8,0	0	0,0
1.2 Gehandicaptenparkeerplaats (GPA)	0	8,0	1	10,0	0	8,3	0	0,0	0	8,0	0	0,0	0	0,0	1	10,0	0	8,0	0	0,0
1.3 Route tussen openbare weg en gebouwentree	1	10,0	0	6,7	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0	0	6,7	1	10,0	0	3,3	1	10,0
1.4 Hoogteverschillen in de in 1.3 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.	0	1,1	0	6,0	0	0,0	1	10,0		n.v.t.		n.v.t.	0	3,3		n.v.t.
1.5 Routeaanduiding tussen gebouwentree en het stemlokaal	0	8,0	0	6,0	1	10,0	1	10,0	0	8,0	0	8,0	1	10,0	1	10,0	0	8,0	1	10,0
1.6 Route tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0	1	10,0	1	10,0
1.7 Hoogteverschillen in de in 1.6 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.	0	5,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
2.1 Entree van gebouw stemlokaal	1	10,0	1	10,0	0	4,0	0	5,8	1	10,0	0	4,0	1	10,0	0	7,8	1	10,0	0	7,0
2.2 Entree stemlokaal	1	10,0		n.v.t.	0	5,0	0	6,0	0	5,0	0	7,5	0	7,8	0	7,8	0	6,0	0	7,8
2.3 Tijdelijke voorzieningen		n.v.t.		n.v.t.	0	7,5	1	10,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
3.1 Verkeersruimte entree-stembureau-stemhokje-stembus-uitgang	1	10,0	0	5,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
3.2 Stoelen	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0
3.3 Stemhokje	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
3.4 Stembus	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
3.5 Uitvergroot stembiljet	0	2,5	0	0,0	0	5,0	0	7,5	0	7,5	0	0,0	1	10,0	0	7,5	1	10,0	0	0,0
3.6 Kieshulpmiddelen	0	0,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0
	0	8,2	0	7,0	0	6,5	0	8,2	0	8,1	0	6,1	0	8,4	0	8,7	0	8,3	0	6,5

	Stembureau		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50	
	Meetmethode	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	Absoluut	Gewogen	
Item checklist																						
1.1	Aanduidingsbord(en) op openbare weg	0	8,0	1	10,0	0	8,0	0	8,0	0	8,0	0	8,0	0	6,0	0	6,0	0	6,0	0	6,0	
1.2	Gehandicaptenparkeerplaats (GPA)	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
1.3	Route tussen openbare weg en gebouwentree	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0	
1.4	Hoogteverschillen in de in 1.3 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	0	4,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	
1.5	Routeaanduiding tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	1	10,0		n.v.t.	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	8,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
1.6	Route tussen gebouwentree en het stemlokaal	1	10,0	1	10,0	1	10,0		n.v.t.	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	6,7	1	10,0	
1.7	Hoogteverschillen in de in 1.6 opgemeten route		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	0	4,0		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	
2.1	Entree van gebouw stemlokaal	1	10,0	0	6,7	1	10,0	0	7,8	0	6,7	0	4,0	0	8,9	1	10,0	0	6,3	1	10,0	
2.2	Entree stemlokaal	1	10,0	0	8,3	1	10,0	0	6,0	0	7,1	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	7,1	1	10,0	
2.3	Tijdelijke voorzieningen		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	
3.1	Verkeersruimte entree-stembureau-stemhokje-stembus-uitgang	1	10,0	0	2,5	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
3.2	Stoelen	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
3.3	Stemhokje	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
3.4	Stembus	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
3.5	Uitver groot stembiljet	0	0,0	1	10,0	0	5,0	0	7,5	0	0,0	0	5,0	0	0,0	0	7,5	1	10,0	1	10,0	
3.6	Kieshulpmiddelen	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	0	0,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	1	10,0	
		0	6,8	0	7,5	0	9,1	0	9,1	0	7,8	0	8,2	0	7,8	0	9,5	0	8,7	0	9,7	